

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vásárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi és az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási cikkek stb. intéződik.

Nyilvántartási cikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terfogataért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 80 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld” című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld” kiadó-hivatala.

A német munkás-mozgalom.

Ujra megriasztja Németországot a szénbányászok sztrájkja. Csak néhány hete, hogy a wesztfáliai és sziléziái szénbányák munkásai óriás mérvű munkaszünetet rendeztek, mely Németország forgalmi és iparviszonyainak teljes megzavarásával fenyegetett. A császár személyes közbevetése és a munkásoknak tett határozott ígéret, hogy követeléseik lényege meg fog adatni, lecsillapították pillanatnyilag a veszedelmes izgalmat és a munkások visszatértek a sötét aknába, a bennét a föld fekete kincseit és sokszor saját szívök sötét érzelmeit is hozzák felszínre. Lehet, hogy a munkások jogosult várokozásukban csalatkoztak és a munkadók az ígért méltányosságot nem gyakorolták; lehet az is, hogy daczára a munkaadók jóakarátának, az izgatás becsapott mérgé tovább harapozott és a munkások már kivívtak sikereikhez újakat akarnak kivívni — elég hozzá: a sztrájk bőszt kiserítette újra körüljár Wesztfália és a Sárvidék bányáiban és fenyegetően fölemelt ujja vészes gazdasági válságnak képeit idézi a németek elé.

Attól, milyen a munkás-mozgalom valódi természete, függ az, milyen módon és hosszabb vagy rövidebb időre lehet-e a kiegyenlítő megoldást megtalálni. Bárha a munkások szorosan ügyelnek rá, hogy a rend korlátait át ne hágják és a törvények ellen ne vétessenek mégis mind több valószínűséget nyer, hogy mozgalmuk nem egyszerűen lokális természetű, csak a felemelt apró sérelmekre szorítkozó, mely általános társadalmi irányzatokkal nem áll összefüggésben.

A császár most is erkölcsi támogatásában részesíti a munkások méltányos bérköveteléseit, a német hatóságok mindent elkövetnek, hogy a munkásokat a kormány jóindulatáról meggyőzzék és ez okból erős pressziót is gyakorolnak a munkaadókra. De a császár megizente nekik azt is, hogy elvesztik jóindulatát és kérlelhetlen szigorral fog velök elbánni, ha az elfogadható egyezséget visszautasítanak és izgatók tanácsaira hallgatnának. Ez a Bismarck-politika régi irányzata, majd edesgetéssel, majd ijesztgetéssel magához vonni a munkásokat, hogy megsemmisítse a szociál-

demokrata vezérek befolyását. Viszont a szociáldemokrácia apostolaira nézve is, kiket most szörnyen lenyom a kivételes törvények vasörve, nagyon ajánlatosnak látszatott a küzdelmet oly ténre átvinni, hol nehezebben férhet hozzájuk a hivatalos üldözés, és így megindították az általános munkaszünetek szervezését, nem azért, hogy egyik-másik munkaág speciális követelését segítsék diadalra, hogy hatalmukat a tömegek fölött mindjobban érvényesítsék és modern társadalmat egymásután heves rázkódásokba ejtsék. Mindezek a jelenlegi munkaszünetek lehet, hogy csak előleges gyakorlatok arra az általános munkaszünetnek rendezésére, melynek a párisi munkáskongresszuson tett indítvány szerint már a legközelebbi év május havában kellene egész Európában kitörnie.

Bizony mindama kérdések, melyek ma Európában a közfigyelmet foglalkoztatják és oly heves izgalmakat okoznak, merő gyermek szórakozásnak látszanak, ha a szociális kérdésből támadható és mindinkább közeledő veszedelmekre gondolunk. Nem is igazi államférfi manapság, a kinek nem gondja mindent megtenni arra, hogy a mi századunk haladása ne irtózatossá váljon a katasztrófával záruljon be a század utolsó évtizedében. Ezt érzi mindenkifölött Bismarck, és ennek az érzelmenek uralma alá helyezte II. Vilmos császárt is. Talán ez magyarázza, hogy a fiatal, tettsóvár és szertelenül dicshagyó fejedelem mégis a békepolitikának lett odaadó híve. Mert az bizonyos, háborúkkal a szociális kérdést megoldani nem lehet.

SZEMLE.

Az angol-portugal viszály erős szenvedélyeket kavart föl az angol sajtóban, melynek hangjáról találóan jegyzé meg egy távirat, hogy csak háboru előestéjén lehet így kifakadni. Angol lapok úgy tüntetik fel az esetet, hogy Serpa Pinto afrikai angol területre tört be, a mi „szörnyű sértés” Angliára nézve, melynek azt okvetlenül meg kell torolnia, vagy azzal, hogy a csatarnai hajórajt Lissabon elé rendeli, vagy úgy, hogy az indiai alkirály által elfoglaltatja Anglia részére az ázsiai portugál birtokokat.

Most portugál részről az egész esetet más színben tüntetik fel. E szerint úgy áll a dolog, hogy Serpa Pinto portugál területen, a Nyassának a Zambesi folyóba ömlésénél vasuti munkálatokkal volt elfoglalva s angol védnökség alatt álló és az angol konzul által felbujtogatott makalólok rá és embereire ütöttek, de 60—70 főnyi veszteséggel visszaverettek mult hó elején. Arról tehát, hogy Serpa Pinto angol területre tört volna, nincs szó és csak az angol sajtó fujta föl nagyra az incedent. Így a lissaboni forrás.

A konfliktusnak azonban még nincs vége. Az angol kormány, mellözve a sajtó nagyon is harcias tanácsait, mielőtt bármely irányban további lépésekre határozná el magát, bevárja az illető angol konzul kimerítő jelentését.

A „Journal de St. Pétersbourg” csodálkozását nyilváníttja a fölött, hogy az osztrák-magyar sajtó egy tisztán pénzügyi kérdés miatt megtámadja Szerbiát és oly panaszokkal áll elő, mint az, hogy Szerbia helyet adott a montenegrói kivándorlók-

nak. Szerbia a montenegróiak fölvetelével csak testvéri szeretetet gyakorolt. A montenegróiak szegénységükkel fogva nem vándorolhattak messzire; tudjuk egy feltűnést keltett pörből, hogy a kivándorlási társaságok csak oly kivándorlók elszállítására hajlandók, kik a helyeket és más költségeket meg tudják fizetni.

Háromszékvármegye közgyűléséből.

(Folytatás.)

Erős közvéleménye és annak áldáshozó működése csakis azon megyének lehet, melyben képviselve van az érdekképviselésen kívül a különböző foglalkozási lakosság minden rétegének intelligens eleme. Örömmel tekintetem mindig szét a megyei közgyűlés tagjainak tisztelt sorain; mert ott láttam a földmives, gyáros, kereskedő, iparos, a szellemi foglalkozás ismert alakjait és tevékeny embereit a megyének, mi mindenesetre a választó közönség érdekségének tanúsága.

Ezen beszédemnek főcélja kimutatni a szerencsésen összealkotott megyei közgyűlésnek 12 és részben hat évi azon működése eredményét, melyet a megye közvetlen és közvetve, egyes tagjai által más társadalmi tevékenységgel elért.

Közmivelődésünk.

1. Egy középtanoda felállítását okvetlenül szükségesnek tartva, hathatósan működött, hogy a háromszéki társadalom felekezeti különbség nélkül összehozott filléreiből épült és boldog emlékeztető nagynevű székely család utolsó sarja gróf Mikó Imre által nagy alapítvánnyal ellátott „Székely Mikó”-főtanoda 8 osztályu gymnasiummá nőjjon ki.

2. Rendezte a megye tanalapjából az állami segéllyel fentartott három iskoláját:

- a) sepsiszentgyörgyi felső-népiskola polgári fiúiskolává, mulakatos tanműhelylyel;
- b) a baróthi felső-népiskola gazdasági tanfolyammal és gazdasági iparműhelylyel;
- c) a kézdívársárhelyi felső-népiskola, mely műfaragászat, kefekötéssel volt berendezve, műasztalossággal;

d) a női munkásság és ezzel a megélhetés biztosítására a házi ipar-egyesület által fentartott sepsiszentgyörgyi női ipartanulmányban egy tanító fizetését fedezte tanalapjából.

3. Az özv. Cserey Jánosné sz. Zathureczky Emilia ő nagysága által nagylelkűen a székely megyének adományozott muzeumot gondjai alá vette, annak örét és fentartási költségeit fizetvén.

4. Ezek mellett meg lettek az ajánlatok téve egy katonai reálskola fentartására úgy mint egy Baróthon felállítandó erdőőri iskolára.

5. Mindezen felállításoknál és tervezeteknél azon vezéreszme vezette a megyét, hogy székely fajunk fentartására, és avval a magyarságnak a nemzetiségi megyékben terjesztésére, polgárokat magyar miveltséggel adjon ki kebeléből és hogy egy katonai reálskolával a székelység ezredéves katonai szelleme fentartatván, a hadseregnek képzett egyéneket adva, a haza és trón védelmére biztos, edzett és képzett tiszteket nyerjen.

6. A felséges Urunk és királyunk által tanulmányi czélokra kegyelmesen visszaadott régi határőrezredek épületei egy részének bérfizetése nélküli elfoglalásáért erőlyes felterjesztések tetettek.

7. Igen kiváló részt foglalna el ezen beszédemben népoktatásunk előhaladása, mely kevés megye általi versenyben győzött le. Községeink a legnagyobb áldozatkészséggel sietnek áldozni és úgy a megye, valamint a tanhatóság, a közgazgatási bizottság mindenben előmozdítja azt, és a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteri tárcza indokolt kérésre a segélyt mindig megadja, és így boldog emlékeztető báró Eötvös miniszter

azon magas nézete, hogy a Székelyföld a magyar állameszme palántakertje, — utódai által is fenntartva van.

8. A megye tanulmányi alapjának kamataiból, eltekintve attól, hogy a sepsiszentgyörgyi mén-telep beépítésére igen nagy beruházást tett, mely azonban most nemcsak az épületek értékét, de jövedelmét is fokozta, a sepsiszentgyörgyi polgári fiúiskolánál, a kézdívásárhelyi felső-népiskolánál nagy építkezést tett; kamat nélküli kölcsönrel segélyezte a nyéni és zalánpataki iskolát, a dálnoki kisdédóvodát, a baróthi gazdasági iskolának terjedelmes birtokrészt vásárolt, segélyezett ebből hazai intézeteket, egyleteket és pár előre törekvő tanulót.

Jótékony ság.

Midőn a jótékony sági ügyeknél gyakoroltot megyei és társadalmi tevékenységünk előadásához fogok, legalább is az elismerés, tisztelet adóját kell lerónom azon nemes hölgy iránt, ki emberfeletti tevékenységgel feláldozva mindent, a mi az életben oly becses, egész életét reá szánta és ennek eredményeként K.-Vásárhelyt az „Erzsébet” árvaházát, ottan a városi „Stephanie” szegény menházát és szintén ott a „Rudolf”-kórházat alapította. A háromszékvármegyei árvák és szegények védgánya, zágoni báró Szentkereszty Stephanie neve halhatatlan betűkkel lesz mindig beírva azon lapon, mely az utolsó két évtized történetét jelzi. Alkotásaihoz a megye közgyűlése szintén befolyt: egy diszes házat, az árvaháznak 1000 fnt alapítványt és évenként 400 fnt segélyt adva.

A megye társadalmi szintén meghozta filléreit, de ezen intézetek létrehozása a nemes bárónő kifáradhatatlan gyűjtésének eredménye az ország más vidékéről.

Me gy ei in té zm é ny e i n k r ől.

1. A Ferencz József nevet viselő megyei kórház az 50-es évek maradványa, alapja gondos kezelés-sel folyton gyarapítva 1883-ban 19,622 fnt, ma 23,068 fnt, fokozni fogja Horn Dávid nagygyáros ur azon ígérete által, hogy évenként, míg a megyében működik, 300 forinttal segélyezi.

A kórház belső modernebb berendezéséhez sokkal járultak a megyei, a sepsiszentgyörgyi és vidéki, az uzoni vörös kereszt egyletek.

2. A megyei szegények háza még 12 évvel ez előtt ismeretlen alap, és ma bir 21,203 fnt tőkével, 5511 fnt építési alappal, berendezve 54 ágygyal; ugyanannyi teljes felszerelés egyeseke ajándéka. E tőken kívül van hat 500—500 fntos alapítványa hat szegény részére. A szegényház élelmezése és ellátása 40 fnt évi fizetés mellett a sepsiszentgyörgyi jótékony nőegylet kegyes elvállalásával történik.

A megye szegényeiről is gondoskodva van.

3. Az utókor elismerésére tette érdemessé magát a megye közgyűlése, midőn a fu-árvaház fenntartására 1°-os pótdátot rőtt ki és azon áldozat által fajunk fenntartására megmérhetetlen hasznót tett. Székely fajunk szaporodása kedvező, de az elhalálozása a gyermekeknek ijesztő. Ezen szegény elhagyott gyermekek felnevelésével a magyar faj biztosításának nagy munkájához jelentékeny adalékkal járult. Mult közgyűlésünk határozata alapján 10 241 fntot tevő összeggel a célz valóstítása el van érve. Ezen fu-árvaház alapjához 10 éves fennállása emlékére, tíz gyermek fenntartására a háromszéki takarékpénztár-részvénytársulat 10 ezer fnt és Horn Dávid ur szintén 1000 fnt alapítványt tett.

4. Jótékony nőegyleteink áldásos működése megyei társadalmunknak a szenvedő emberiség iránt felbredt szeretete mennyi könyvet töröl le! Es elemi károknál, lehet mondani, az összes lakosság siet a kárvallottak felségelésére filléreit összeszedni.

5. Ide sórolom közegészségi állapotainkban történt előhaladásunk krónikáját is. A megye azon üdvös határozata által, hogy a körorvosok fizetése felemeltetett, egy kört kivéve, mindegyik be van töltve, mire a fizetés emelésén kívül bizonyára hatott, hogy a megyei pénztár fizeti az orvosok díjait és így javadalmazásuk biztos; hatott a nyugdíjintézmény jóvoltja is és hiszem, hogy kellő orvosi személyzettel járványaink apadva, fajunk fenntartása és szaporodása, nagy áldozattal bár, de biztosítva lesz.

6. Az isteni gondviseléstől gyógyforrásokkal megáldott megyénkben fürdőink modernebb berendezése is az utolsó években kezdetét vette. Az eddigi birtokosság.

a) Előpatakon szövetkeretté alakult és fokozott erővel működik annak felvirágoztatására; b) Kovásznán 20,000 fnt tőkével részvénytársulat alakult a fürdő emelésére; c) Málnáson, a torjai büdösben, szóval mindenütt mutatkozik a jó szándék szakítani a mult hiányaival. Fürdőink előhaladása és látogatottsága a gazdaközönségnek is javára, a gazdaszat és iparunk emelkedésére nagy lendülettel van.

(Vége következik.)

Szélhámoskodás.

Éltrevaló, edzett munka-erős a székely! Így tudja ezt Magyarország.

Ezt az életrevalóságot és erőt felhasználni: kötelesség; visszaélni vele: tisztességtelenség.

Az elsővel nem foglalkozom. Az a lét fenntartás és jólét elvei- s a jól felfogott érdeknek szükség-szerű követelménye. A második — a visszaélés — már fogalmában abnormis állapot, ez a rothadt korszellem bacillusa, mely kiirtásra vár.

Egy ily bacillus azon szélhámoskodás, melyet megtevésztett szegény székely emberekkel lelketlen fakeskedők üznek. Csak a napokban is 40 kiéhezett szegény székely munkás álló 12 napig csatangolt Kolozsvár utcáin. Ezek a jóra való emberek csak a kolozsvári rendőrség közönyének köszönhetik, hogy nem kényszer-utlevéllel menesztettek vissza Erdővidékére. No meg Ince József ügyvédnek, ki a 40 munkás 12 napi élélme fejében elzalogosított szerszámait, a kötelezettség átvállalásával, visszaadatta és őket saját pénzén haza küldötte.

Tehát oda jutottak, hogy minden életrevalóságuk, munkaképességük mellett egy ember áldozatkész-sége hiányában vagy éhen halnak, vagy az utcán megfagynak, vagy végre rabolni kénytelenek, mert a pusztá tény az volt, hogy sem szálást, sem élelmet nem kaptak.

Az a 40 ember nem az önhibája miatt jutott e sorsra; nem a munkakerülés vitte a naplopásra és járdakoptatásra. Tisztességes munkás emberek voltak, kiket egy Stern Bertalan névre hallgató fakeskedő fényes ígéretekkel famunkára szerződttetett s hozott ki Kolozsvár vidékére.

Csak hogy Stern rászédte őket, először a szerződéssel, másodszor a munkaadással és harmadszor a munkabér fizetéssel.

Már hatszáz forinton felüli esedékes munkabér követelésük volt, midőn éhezni kényszerültek s az emberek irgalmára voltak utalva. Stern ur pedig nem fizetett maig sem.

Nem vizsgálom Stern ur s társai lelkiismeretét. Jehovája előtt számoljon be vele majd ő maga.

Tudom, hogy Schylock volt és van az emberek között, azt is tudom, hogy nemcsak a konkrét esetben felhozott 40 munkás lett reászedve, sőt azt is mondják, hogy a Csucsá mellett elhaladó vonaton utazókhoz éhező székely munkások alamisznáért esedkelnek.

Ezeket tudva és látva, lehetetlen nem általános-ságban fogni fel a kérdést. Rámutatok tehát azon szélhámososságra, melyet lelketlen ügynökök és lelketlenebb munkaadók napirenden üznek.

A tények a munkáskérdés megoldásának elegendő szükségességét sürgetik.

Addig is a közigazgatási hatóságoknak volna feladatuk a felügyelet, ellenőrzés, felvilágosítás, hogy a szegény könnyen hívó munkásosztály lépre ne menjen.

Felhívjuk Stern ur és ügynökeire a hatóságok figyelmét s mindenkit figyelmeztetünk, hogy óvakodjék ezek kivetett hálójától, ne higgyen a káprázott ígéreteknek s ne menjen önként a Sternék hálójába.

Kolozsvárt, 1889. december 17-én.

K. Imre,

Kérés Háromszékmegye humánus közönségéhez.

A szeretet magasztos ünnepe, karácsony közelegvén, a háromszékmegyei „Erzsébet” árvahány-nevelő intézet kezelő-bizottsága elhárózta, hogy a szegény, apátlan, anyátlan árvák is igyekeznek megszerezni azt a boldogító örömet, melyet minden övéit szerető család — a kiket a Mindenható szerencsés helyzettől áldott meg — mintegy elővarázsolni szokott kedves gyermekeinek a karácsonyfa által.

Intézetünknek erre anyagi ereje nincs, azért ez uttal is, mint a mult években, azokhoz fordul a legteljesebb bizalommal, a kik nemes és önzetlen áldozatkész-ségükkel, szíves jóságukkal, ügyszere-tükkel az intézetet létesítették: Háromszékmegye áldozatkész, szerető, meleg szívvvel felru-

háztott humánus közönségéhez, kérvén: kegyes-kedjenek becses adományaikkal, mely lehet készpénz, s bármely egyéb ajándék tárgy, lehetőségessé tenni, hogy egy szerény karácsonyfát fölszerelve, bár pillanatnyi boldogságot érezzenek a kisdéd árvák is ama szent ünnepeken.

Szíves adományokat az intézet igazgatóságához, avagy id. Tóth Istvánné intézeti alelnökhöz K.-Vásárhelyre kérjük küldeni.

Kézdí-Vásárhelyt, 1889. december 12.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Felhívás Kézdí-Vásárhely humánus közönségéhez.

A kézdívásárhelyi munkaképtelen, szegény öregek „Stephanie” menedékházának igazgató-bizottsága a közelgő karácsonyi szent ünnepeken, mint eddig is, karácsonyfa-ünnepélyt szándékozván rendezni, e célból bátorodunk városunk minden jóért, szépért és nemesért lelkesülő, áldozatkész lakóit szeretettel fölkéri, hogy abból, a mivel a Mindenható mindnyájukat megáldotta: filléreikből, s egyéb tárgyakból részesítsék az önhibájukon kívül vagyontalanná, nyomorulttá, dologtételenné vált öregeinket is, ez által ismételtelen fényesen bebizonyítván azt, hogy ez áldásos intézetet nemcsak megteremteni tudták, de azután is, mindig szeretettel gondolnak az abban hajlékot nyert felebarátainkra.

A jótékony adományokat az intézet alelnöke: Pap Andrásnéhoz, avagy az intézet helyiségében lakó felügyelőkhöz kérjük küldeni.

Kézdí-Vásárhelyt, 1889. december 12.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.

Vajna Károly,
jegyző.

Különfélék.

— Áthelyezések. S é r a Lajos kézdívásárhelyi és Orbai Mátyás sepsiszentgyörgyi járásbíró-sági albirák, saját kérelmükre, kölcsönösen áthelyeztetek.

— Műkedvelői előadás. A kézdívásárhelyi iparos ifjuság által karácsony 2-od napján tartandó műkedvelői előadás iránt nagy érdeklődés mutatkozik. Az eddigi próbák után itélve, a közönség azon kellemes meglepetésben fog részesülni, hogy kezdőktől egy minden tekintetben kitűnő előadást fog látni. Jó szolgálatot véltünk tenni, midőn a közönséget ezen előadás pártolására hívjuk fel.

— Időjárásunk. Pompás téli napokkal köszöntött be a tél. A mult hét dermesztő szelei után derült, hideg napok álltak be. Minden kelléke meg van a télnek, csak csupán a hó hiányzik. A hivatalos tél, mely december 21-én vette kezdetét, talán meghozza a havat is, mert mi nálunk a fekete karácsony a ritkaságok közé tartozik.

— Korcsolyázók figyelmébe ajánljuk, hogy a jég-pálya (az új uton) elkészült s már át is adatott a használatnak.

— Erdélyi háziipar. S z t e r é n y i József erdélyrészi kir. iparfelügyelő az életképes háziipar emelésére a nagyobb városokban bizományi raktárakat szervez. Legújában Brassóban állította fel a gyönyörű kalotaszegi varottasok és nagyselyki arany s ezüst szöttek bizományi raktárát most gyergyószentmiklósi gyermekjátékszer-tanmühelynek állít ily raktárt. Közlebről hasonló bizományi raktárak lesznek az egyes háziipar cikkeknek Budapesten, Kolozsvárt, Maros-Vásárhelyen és Sepsí-Szent-Györgyön, mindenütt elsőrangn czégeknél.

— Tájékoztás. Hogy a távoli megkeresések, illetve írásbeli érintkezések minél könnyebbé téte-senek s a biztos határozottság tudásában azok gyors elintézése eszközözölve lehessen; tisztelettel köztudomásra óhajtom juttatni a t. egyleteknek, társulati köröknek, valamint a t. kartársak uraknak, miszerint: minden az „egylet ügyét” érdeklő hivatalos, vagy más egyéb privát megkeresések a háromszékmegyei „Kézdí-orbai r. kath. tanító-egylet elnökségéhez u. p. Kézdí-Vásárhely, O s d o l a” czimzandók. Bartha Agoston, r. kath. tan.-egyleti elnök.

— **Ipartanműhely.** A Gyergyó-Szent-Miklós nagyközségben fenálló „Gyermekjáték készítő tanműhely” növendékeinek száma a jelen év végével bekövetkező felszabadulások által nagyon melesz apadva, ennek pótlására legalább 18 tanuló fog újból felvételt. A gyermekjátékszer készítés betanulása az asztalos, kereskes és esztergályos mesterségek ismeretét is magával hozván, e jó eredménnyel végzett tanulók, felszabadulás után, ezen mesterségeket bármelyikét választathatják élet-pályául. — A felvétel minden díjfizetés nélkül történik, — a tanítást a növendékek ingyen nyerik, — a felszabadítás, és e czélból a felszabadítási okmány kiállítása sincs díjfizetéshez kötve, — sőt a m. kir. állam által évenként 300 forint ösztöndíj utalványoztatik a tanműhely számára, mely annak szegényesorsú növendékei között, tdkintettel anyagi körülményeikre, erkölcsi magaviseletükre szorgalmukra és munkaképességükre — kiosztatik, — valamint kiosztatik azon tanulóknak, kik az első tanulói évet már betöltötték, a 2-dik és 3-dik évben 15°/_o-a a tanműhelynél ugyanazon évben előállított tárgyak értékének. A tanfolyam ezen tanműhelynél kezdetét veszi a jövő 1880. évi január hó kezdetével, és tart három évig, u. m. 1892. év végéig, mely idő alatt szállással, étellel maguk a tanulók kell, hogy magukat ellássák. A felvétel szerződés kötése mellett történik, mely a tanulókat és illetőleg ezek szülőit vagy gyámjait éppenny, mint a tanműhelyt fenntartó Gyergyó-Szent-Miklós községet is kölcsönösen kötelezi. Felvételtnek oly fiu-gyermekek, vallás és nemzetiségi különbség nélkül, kik: a) a 12. életévet már betöltötték, de a 16-ikat még tul nem haladták; b) kellőleg kifejtett, egészséges testalkatúak, és ennél fogva a munkára és a faragászat megtanulására alkalmasak; c) polgári vagy felső népiskolának legalább két osztályát jó sikerrel végezték, — de 3 vagy 4 osztályt végezteknek elsőbbség adatik. — Esetleg felvételtnek első népiskolát jó sikerrel végzett fiuk is, ha az a) és b) pontok alatt jelzett feltételeknek megfelelnek és a faragászat megtanulására kiváló hajlammal bírnak. Mindazon szülők és gyámok, kik gyermekeiket — illetve gyámoltjaikat tanulóknak a tanműhelybe felvétetni óhajtják, felszólíttatnak, hogy a fennebbi a) b) és c) pontok szerit szükséges kelleket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat a gyergyószent-miklósi „Gyermekjátékszer tanműhely” igazgatóságához czimezve, legkésőbbben az 1890. évi január hó 10-ik napjáig beadják. — Szóbeli jelentkezés is elfogadtatik, de ez esetben a felveendő fiuk és a kívánt kelleket igazoló okmányok be kell hogy mutattassanak. A gyermekjáték készítő tanműhely Igazgatósága. Gyergyó-Szent-Miklós, 1889. december 10-én Ferenczi György, igazgató.

— **Emberhalál egy darab sóért.** E hó 14-én vörösmarti illetőségű Kakován Lúgyán marosújvári kincstári bányamunkás, estefelé haza sietve, állítólag az uton egy darab három kilogramm nehéz-ségű konyhasót talált, mit felemelve tarisznyjába tett. Veress Kálmán pénzügyőr észrevette, hogy ez az ember valamit nagy hirtelenséggel elrejt és kérdőre vonta, hogy mit rejteget? Mire Kakován Lúgyán minden felvilágosítás nélkül megfűtött; de a fináncz a hivatalos tollbuzalomtól ösztönözve: kirántott karddal utána rohant a már-már menekvő embernek, kit nemsokára utolért és hátulról négy erős csapást mért a szerencsétlen fejére, meg pedig oly erővel, hogy Kakován Lúgyán koponyáját kettéhasította, a koponya közfalasontja azonnal elvált a sziklaesonttól. A borzasztó ütések dacára is Kakován nem rogyott össze, hanem még saját lábain vándorogott be a közellevő Vörösmart községben levő házához, hol sapkáját fejről levette és azonnal meghalt. Kakován özvegyet és négy kis árva hagyott hátra.

— **A korcsmárosné szeme.** Bogárszemű, kaczkias csaplárnókról egyre ritkábban szól az ének, s ez-uttal sem olyan szemről beszélünk, a melyik ől a lángjaival. Oda lett már. A dolog Mikeszszán történt. Vrángyán Juon mulatott a Fléser Juon korcsmájában. Kötelkedett, zajongott, alkalmatlankodott. A korcsmárosné, a ki valószínűleg az urának is parancsol, kiakolbóltotta a garázda vendéget. Amde szemének vesztére cselekedett, mert az ittas Vrángyán a kezeiben levő ostor-nyél-lel akkorát bökött az asszony arcába, hogy annak jobb szeme azonnal kifordult. A vakító hős ül.

— **Sajtópör.** Az aradi esküdtszék, Barcianu János temesvári lapszerkesztőt, nemzetellenes igazságsért egyhangulag vétkesnek mondta ki. Vádlottat, ki a tárgyaláson túntetölög románul beszélt, hat havi fogságra, 260 frt bírságra s az összes költségek megtérítésére ítélték.

Irodalom.

— **Egy hézagpótló,** jó s szakértelemmel kidolgozott iskolai könyv megjelenése nálunk mindenkor érdemes arra, hogy nemcsak az illető tanfélék, hanem a hazai nagy közönség is szerezzen magának tudomást egy ily kiadásról. Ilyen a Balassa József által kiváló gonddal és szakértelemmel

szerkesztett „Magyar Olvasókönyv, kereskedelmi középiskolák és akadémiák használatára.” A kereskedelmi iskolák nagy híjával vannak az alkalmas magyar iskolakönyveknek. Ujabban feldolgoztak ugyan egy pár szaktárgyat az iskolai tanítás számára, de az általános tárgyakra nézve még egyetlen egy könyv sem jelent meg. Pedig a gymnasium vagy reáliskola számára irt tankönyvet a kereskedelmi iskolákban változatlanul használni, már csak a feldolgozott anyag miatt sem lehet. Ezen hiányon szígtett Balassa fentebbi munkájával, melyben a kereskedelmi iskolák számára nagy szorgalommal feldolgozta a magyar nyelvi tanítás anyagát. Olvasókönyvének ezen, az I. osztály számára kiadott első kötete az olvasmányok összeállításánál arra törekedett, hogy minden műfajra legalább egy-két jellemző példát mutathasson be a tanár. Balassa igen helyesen járt el, mikor a prózai olvasmányok végén, Kossuth Lajos híres beszédét a haderő megajánlása végett is felvette; nemkülönben Deák Ferencz beszédét a felirati javaslatról! Széchenyi István két nevezetes beszédét, egyike a Váltótörvény módosításáról; végre Kőlcsey emlékbeszédét Kazinczyról és Petőfi levélét Aranyhoz. A könyv csinos nyomása és egybe-ekben való berendezése derekasan megfelel azon követelményeknek, melyeket a hygiene ujában az iskolai könyvekre nézve hangsúlyozott; betűi tiszták és nagyobbak, úgy, hogy e tekintetben is ezen Olvasókönyv megüti a helyes mértéket. Megjelent Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedő kiadásában, Budapest, Andrást-ut 21. sz. a. Ára 1 frt 50 kr.

— **„Bibliotheca Scriptorum Graecorum et Romanorum.”** A ponori Thewrewk Emil, egyetemi tanár felügyelete alatt megjelenő iskola használatra szánt szövegkiadás 2-ik füzet. Tartalma: „C. Sallusti Crispi Bellum Catilinae et Bellum Jugurthinum.” Kiadja Dr. Pecz Vilmos. A gyűjteménynek ezen füzeté is a legújabb szakirodalom felhasználásával, nagy gonddal és figyelemmel készült: miről a kiadó tanár a „praefatio”-ban ad számot. Egy „Index Nominum” elősegíti a szövegben előforduló nevek feltalálását. Sallustius mindenha nemcsak gymnasiumban olvasták és fordították és tárgyalták jelenben is személyvényekben, de magvas, erőteljes stílusánál fogva kedven-vez olvasmánya maiglan is akárhány classicus műveltségű magyar férfinak. Es, a mi ily kiadásoknál fődolog, e füzetnek a nyomással oly tiszta s nagyobb betűjénél fogva oly kellemes, hogy bátran ajánlhatjuk a középiskoláknak, valamint a latin classicusokat kedvelő közönségnek. Ily kiadás mellett a külföldi szemetrontó szöveg kiadásokat vajmi könnyen nélkülözhetjük. Ára 40 kr. Megjelent Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedés kiadásában, Budapest, Andrást-ut 21. szám a., hol az eddig megjelent füzetek is kaphatók.

— **A „Képes Családi Lapok.”** szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bástyáján, már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlóját, s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettődik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és íróknak műveivel indul — a nemzetiségünket még mindig fenyegető s hazánkat sáska rajként előzőnlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratra. A „Képes Családi Lapok” munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalmady Győző, Temérdek (Jeszzenszky) Dániel, Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánsky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Inczédy László, Muray Károly, Méry Károly, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Benitzky-Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Miza, Kuliffay Benitzky Irma, Hevesiné — Sikor Margit, Fanghúé Gyujtó Izabella, Gaal Károlin, Karlovsky Ida, Harnath Lujza stb. stb. Vajjon kiserélné fel az előkelő szellemi kamatok termékeit a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő még kevésbé! A „Képes Családi Lapok” az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb, a legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját fölöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hölgyek Lapja” című dívat melléklete a legújabb divatképeket hozza, s a nevelés az egész, a gazdaság, a kertészet s a konyhatérén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyalna. „Regény melléklete” három-négy eredeti regénnyel ajándékozza meg évenként előfizetőit. „Zöld borítéka” telve van mulattató apróságokkal s talányokkal, melyeknek megfejtői érdekes jutalmakat kapnak. S a „Képes Családi Lapok” dacára sokoldalúságuknak, mégis bátran kezébe adhatók a család minden rendű és koru tagjának, dacára gazdag tartalmának mégis a legolcsóbb szépirodalmi képes hetilap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával” s a „Regény melléklettel” együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagykorona-utca 20. sz.)

melyhez az előfizetések legolcsóbban postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatóványssal. — **„A gyümölcsfa tenyésztés és ápolás rövid foglalatja.”** Irta: Józsa Sándor elemi és polg. iskolai tanító Gyergyó-Ditróban. Ára csak 14 kr. E füzetből a gyümölcsfa tenyésztést, nemesítést és gondozást tanár nélkül is könnyen elsajátíthatja akárki. A szöveget rajzok világítják meg. Mint nagyon életbevágó hasznos és igazán a nép kezébe való munkát kötelességünknek tartjuk megszerzésre ajánlani. Olcsó is, jó is.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

A kovásznai „Horgác”
gyógy-borviz
kizárólagos főraktára
K.-Vásárhelytt
FEJÉR JÁNOS-nál.

6607 — 1889.

Pályázati hirdetmény.

Bereczk város nagyközségben egy segédjegyzői állomás rendszeresítettén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen segédjegyzői állomással évi 240 frt fizetés, természetben kiszolgáltatandó 24 köbméter bükk tűzifa élvezete jár.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni kívánnak, mikép az 1883. évi I. t.-cz. 6. §. és az 1886. évi XXII. t.-cz. 14. §-ban előirt képesítéseket, valamint eddigi alkalmaztatásukat és fedhetetlen előéletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérésüket hozzám f. hó 31-ig terjesszék be.

Kézdi-Vásárhely, 1889. december 20-án.

Gábor Péter
főszolgabíró.

1—3

Richter-féle
Horgony-Epítőkö-Szekerények
a legjobb és legolcsóbb ajándékok maradtak, három éven felüli gyermekek számára. Legelőkelőbb azért, mert azoknak színes kövei mind-nem elpusztíthatatlanok; úgy hogy a gyermekek évekig játszhatnak velök. Minden valódi Epítőkö-Szekerény pompás mintafüzeteket tartalmaz és későbbben kiegészítő-szekerény által rendszeresen nagygyarapítható. Ára: 40 kr., 70 kr., 85 kr., 100 kr. és feljebb. Össze-állanak értéktelen utazástól és csakis „veres Horgony” gyártmányú elűtött szőlőnyel fogadtassék el. A ki Epítőkö-Szekerényt szándékozik venni, az olvassa el előbb „A gyermek legkedveltebb játéka” című pompásan színezett könyvet, melyet ingyen küldtünk meg.
Richter F. Ad. és társa, Bécs,
I. Nibelungengasse 4.

Sz. 6147. tkkv.

1889.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telek-
könyvi hatóság közhírré teszi, hogy oroszfalvi Móre András végrehajtatonak nyújtódi Abós Amália végrehajtást szenvedő elleni 58 frt töke-követelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék területén levő Nyújtódi községben fekvő, a nyújtódi 88. számú tjkvben 1913. 1914. hr. sz. 330 frt 2 kr. 1917. hr. sz. 150 frt, 1915 hr. sz. 150 frt, 2574. hr. sz. 120 frt, 2974 hr. sz. 112 frt 21 kr, 214 hr. sz. 160 frt, 212¹/₂. 213¹/₂. hr. sz. 179 frt 30 kr. becserétkü ingatlanokra az arverést a fennebb megállapított kikiáltási árban elrendelte és 1889. évi december hó 27-ik napján d. e. 9 órakor Nyújtódi községben a község házában megtartandó nyilvános arverés-sen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10°/_o-át tkvi testenként készpénzben,

vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság.

Kézdi-Vásárhelytt, 1889. évi október hó 29-én.

Gaal István,
kirendelt egyes bíró.

POMPÁS

ajándéknak alkalmas

DISZMŰVEK

kaphatók

TURÓCZY LÁSZLÓ könyvkötőnél

Kézdi-Vásárhelytt.

Ezenkívül tisztelettel jelentem, hogy a huszonhat év óta fennálló üzletemben, legkelendőbb naptárak — mintegy 35—40-féle — folyvást készletben vannak. — Iskolakönyv raktáromat évről-évre bővitem s a könyvek árát a lehetőségig mérséklek.

Minden — nálam meg nem levő — könyvet kívánatra készséggel meghozatok, a nélkül, hogy a könyv értékén felül, valami költséget számítanék rá.

Kitünő tisztelettel:

Turóczy László
könyvkötő.

A gyergyói járás főszolgabírójától.

Sz. 6105—889.

k. i.

Pályázat.

Csikmegye gyergyói járásába kebeleztet Gyergyó-Remete, Várhegy és Salamás közt ségekből alkotott, 8000 lelket számláló egészségügyi körben, a körorvosi állás üresedésébe jövőn, annak betöltésére ezenel pályázatot nyitok; Gyó-Remete székhellyel, 800 frt évi fizetéssel és természetbeni szabad lakással, a székhelyen 20 kr, a külközségekben pedig 30 kr. látogatási díjjal, ezenfelül havonként egy körutra díjmentes fávár állittatik a külközségek részéről.

Felhivom mindazon, 3 évi gyakorlatot kimutatni tudó orvostudorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, mikép az oklevéllel, honossági bizonylattal, valamint az eddigi szolgálatot vagy gyakorlatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat hozzám 1890-ik évi január hó 15-ig bezárólag adják be.

Gyergyó-Szentmiklóson, 1889. december hó 10-én.

Nagy Tamás,
főszolgabíró.

Szíves megfigyelésül!

Ezerszer és ezerszer jónak bizonyult és orvosi tekintélyek, valamint számtalan magán személyek bizonyítványai által kitüntetett készítmények:

Dr. MILLER mohnövényedve

meglepő hatással van köhögés, rekedtség, torokfájás, elnyálkásodás, keletkező gümőkör, egyáltalában a légzési szervek minden bántalmái ellen.

Tégelyben gyermekek és felnőttek számára.

Egy tégely ára 50 kr oszt. ért.

Dr. MILLER görcs elleni balzsama

számtalanszor fényesen igazolva gyomor-fájás és gyomorgörcs hányás, vérhas és puffadás ellen.

Használati utasítással együtt nagy üveg ára 1 frt 50 kr, fél üveg ára 80 kr o. é.

TYUKSZEM-BALZSAM,

hathatós szer tyukszem, szömölcs, fájós bőrvastagodás ellen.

Egy doboz használati utasítással együtt 48 kr o. é.

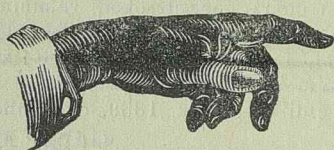
Kézdi-Vásárhelyen valódián kaphatók: Fejér L. fia urak divat-szövet és kézműáruraktárában.

2—24

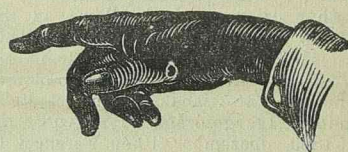
BUDAPESTI HIRLAP.

Szerkesztők és laptulajdonosok:

CSUKÁSSI JÓZSEF és RÁKOSI JENŐ.

30.000

példány.

Előfizetési árak: Egész évre 14 frt. | Negyed évre 3 frt 50 kr.
Fél évre 7 frt. | Egy hónapra 1 frt 20 kr.

Egyes példányok kaphatók minden ujság elárusítónál.

Még december hóban kezdjük meg **Beniczkyné-Bajza Lenke** legújabb két kötetes regényének közlését, melyet a népszerű író most ír a „Budapesti Hirlap” számára. A regény címe: **„TÜZBEN.”**

Január 1-sejével belépő új előfizetők a lapot már a karácsonyi rendkívüli számtól kezdve, kapják az új regény elejével együtt.

2—3

A „Budapesti Hirlap” kiadó-hivatala: Budapest, IV. kalap-utca 16.

„PÉNZÜGYI UTMUTATÓ”

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VII. ker., hársfa-utca 25. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:
LENDVAY SÁNDOR.

MEGJELEN MINDEN HUZÁS UTÁN.
ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 2 frt. fél évre 1 frt

A „PÉNZÜGYI UTMUTATÓ”, mely 1890. január 1-én negyedik évfolyamába lép,
az elismerten legjobb, legteljesebb és legmegbízhatóbb magyar sorsolási és pénzügyi szakközlöny.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 1888. július 9-én kelt körrendeletével a „Pénzügyi Utmutató” megrendelését a megyei, városi és községi gyámpénztárak részére ajánlatosnak és czélszerűnek jelentette ki.

A nagymélt. m. kir. belügyminiszter ur 1888. május 19-én kelt körrendeletével a „Pénzügyi Utmutató”-t mint oly hiteles sorsolási lapot és teljesen megbízható szakközlönyt ajánlotta az összes törvényhatóságok pártoló figyelmébe, mely emellett az értékpapírok kezelésére és azok természetére nézve is becses ismertető adatokat tartalmaz.

A nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter ur 1889. június hó 1-én kelt határozatával a „Pénzügyi Utmutató”-ra mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közlönyre, felhívta a pénzügyi tisztviselők figyelmét.

Közli az összes magyar, osztrák és külföldi sorsjegyek, sorsolás alá eső részvények és kötvények minden huzását a fel nem vett nyereményekkel együtt Vezércikkait a magyar közgazdasági napi sajtó legnevesebb képviselői írják. Eredeti közleményei a tőzsdéről, pénzügyi hírekről, biztosításról, becses tájékoztatást nyújtanak. A „Pénzügyi Utmutató” mint a létező sorsolási lapok között az egyedüli irodalmi vállalat, kizárólag van azon helyzetben, hogy üzleti érdekektől menten, igazán független, őszinte és tárgyilagos felvilágosításokkal szolgáljon.

AZ ELŐFIZETÉSEK LEGCZÉLSZERÜBBEN POSTA-UTALVÁNNYAL KÜLDENDŐK A KIADÓ-HIVATALBA
(Budapest, VII. kerület, hársfa-utca 25-ik szám.)

MUTATVÁNY-SZÁMOKAT KIVÁNCIÁRA INGYEN KÜLD A KIADÓ-HIVATAL.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt.
Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.